

מזיכרונותיהם של מנחם מאיר ופרדריק ריימס על אבדן ההורים ושאר בני המשפחה

ריבסאל, 10.8.1942*

ילדי היקרים,

ברצוני לכתוב לכם שורות אחדות, מהר לפני הנסיעה. מאחר שאנו נוסעים ורשאים לקחת איתנו מטען יד בלבד, שלחתי אליכם את ארגז הבגדים אתמול בערב. אם תסעו לאמריקה, קחו איתכם את הנחוץ. בעזרת אלוהים, אולי גם אנו נגיע עוד לשם. דרישות שלום לדודה אלזה כאשר תכתבו לה. אינני יודעת אם נוכל לכתוב לכם - אולי באמצעות הצלב האדום. היו ילדים טובים.

אמכם, האוהבת אתכם

ילדי היקרים,

רק שורות אחדות לפני הנסיעה - אינני יודע לאן פנינו מועדות, איננו מצטערים כלל שאנו משאירים אתכם מאחור, אתם מוגנים טוב יותר. אולי תשמעו את הכול. היו בריאים. כל טוב ונשיקות מאמכם.**

מנפרד והיינץ היקרים, היו טובים האחד לשני - אלה דאגותי.

... פרד

ב-10 באוגוסט 1942 נשלח אלינו מכתבם האחרון של ההורים. האם היה להם מושג מה צפוי להם? תוכן המכתב וסגנון כתיבתו מצביעים על עצבנות והתרגשות. אבא אף כתב "נשיקות מאמא" שכתבה בנפרד, ואנו מבינים זאת כבהלה ובלבול. אנחנו חושבים שהם האמינו כי שולחים אותם ליישוב מחדש במזרח אירופה, כפי שהגרמנים הציגו זאת. אנחנו מקווים שלא ידעו מה צפוי להם בקצה המסילה, באושוויץ.

מנחם

כיום אנו יודעים שמריבסאל הם הועברו למחנה המעבר דראנסי (Drancy), שהוקם ביישוב קטן הנמצא כחמישה קילומטרים מפריז. ארבעה ימים בלבד לאחר מכן, ב-14 באוגוסט, הם יצאו לדרכם האחרונה. את המידע הזה מצאתי בנובמבר 1998 בארכיון של

* זהו המכתב האחרון מההורים.

** אבא היה כנראה נסער מאוד וכתב "מאמכם" במקום "מאביכם"!

המרכז לתיעוד היהדות בת-זמננו (Centre de Documentation Juive Contemporaine) בפריז, שבו נמצאה גם תעודת המשלוח של הטרנספורט שהוביל אותם לאושוויץ... באותה עת היה אבא בן ארבעים ושמונה ואמא - בת ארבעים וארבע. אפשר להניח כי הם נרצחו עם הגיעם לאושוויץ. טרנספורטים נוספים יצאו לאותה דרך. ארבעה ימים לפני כן, בטרנספורט מספר 17 (רכבת 911/12), נמצאו הדוד מוריץ (44) ודודה אלמה (31), הוריה של אינגריד. יומיים לפני כן, בטנספורט מס' 12, היה דוד עמנואל (39). סבתא מינה, כזכור, נפטרה במחנה גירס. נכחדה המשפחה, נותרנו לבדנו.

מקור: מנחם מאיר ופרדריק ריימס, "האם העצים פורחים אצלכם?". יד ושם, ירושלים 2000, עמ' 107-102.